

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0199-144
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»
ID ОП у ЄДЕБО	25392
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Міжнародна комерція, другий (магістерський) рівень вищої освіти, галузь знань 07 Управління та адміністрування, спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21646
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	07 «Управління та адміністрування»
Дата засідання	14 грудня 2019
№ протоколу	17
Доповідач	Омельченко Наталія Володимирівна

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

<i>Відповідно до частини третьої пункту 4 розділу III Положення “Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти” затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України №977 від 11 липня 2019 року підстави для відмови в акредитації відсутні</i>
--

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В	ОП в цілому працює на реалізацію суспільної місії інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ». Є значний попит на ринку праці на підготовку фахівців з міжнародної комерції Закарпатській області. Налагоджені тісні комунікаційні зв'язки з роботодавцями регіону. При розробці структури та змісту освітньої програми «Міжнародна комерція» проектна група має можливість отримувати консультаційні поради з боку професійних роботодавців. Роботодавці зацікавлені у розвитку змісту ОП та позитивно налаштовані на підготовку здобувачів за дуальною формою освіти.	Рівень В	

		При вивченні відомостей про само оцінювання та безпосередньо при виїзній акредитації експертною групою підтверджений факт невідповідності ОП «Міжнародна комерція», яка започаткована в рамках спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» затвердженому Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за даною спеціальністю. Необхідно формалізувати роботу зі стейкхолдерами щодо процедури врахування пропозицій зацікавлених сторін з удосконалення даної освітньої програми. Рекомендовано підсилити вивчення кращих практик іноземних та вітчизняних ЗВО задля подальшої модернізації та підвищення унікальності ОП «Міжнародна комерція». ОП «Міжнародна комерція» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Зазначені		
--	--	--	--	--

		недоліки не потребують значного часу на виправлення.		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень Е	При розробці структури та змісту освітньої програми «Міжнародна комерція» проектна група мала можливість отримувати консультаційні поради з боку професійних роботодавців. Роботодавці зацікавлені у розвитку змісту ОП та позитивно налаштовані на підготовку здобувачів за дуальною формою освіти. Рекомендації: розширити перелік вибірових дисциплін, надати можливість вибору з інших ОП, розробити та викласти в доступ Каталог вибірових дисциплін, де б здобувач міг ознайомитися зі змістом, структурою, дисциплінами, критеріями оцінювання, формами контролю та викладаннями, що будуть викладати. Недостатньо реалізовані в освітній програмі «Міжнародна комерція» елементи неформальної освіти. Наявні недоліки	Рівень Е	Зі звіту експертів відомо, що у період з 27-29 листопада 2019 р. у ЗВО був розроблений проєкт нової освітньої програми «Міжнародна комерція», який відповідає Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в рамках якої відбувається реалізація ОП «Міжнародна комерція». Відсутнє посилання на проєкт ОП «Міжнародна комерція», який затверджений протоколом №6 від 21.06.2018 р. Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» та на таблиці з зауваженнями чи доповненнями від зацікавлених стейкхолдерів відповідно цією ОП, а тому пропонуємо звернути увагу на окремі моменти, що потребують уваги та доопрацювання. Потребує перегляду склад ОК стосовно змістовної логіки викладення. Необхідно дотримуватися визначеного стандартом співвідношення обов'язкових та вибірових дисциплін. Згідно наданого навчального плану та ОП, обсяг вибірових дисциплін складає 20,7%, що не відповідає обсягу, передбаченому законодавством і порушує можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Потребує обґрунтування доцільності введення педагогічної практики до обов'язкових компонент професійного спрямування. При цьому практика орієнтована на проходження її на кафедрі фізичної культури. Виникає питання, яким чином ця ОК відповідно до матриці відповідності компетентностей та ПРН ОК, може забезпечити

		можуть бути усунені в однорічний строк.		формування таких загальних та фахових компетентностей як: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів (ЗК-1); здатність вчитися і бути сучасно навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації (ЗК-5); здатність виявляти ініціативу та підприємливість (ЗК-11). здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- , макро- та світовому рівні.(ФК-1) здатність формулювати і розвивати логічні економічні аргументи з чітким поданням припущень та висновків щодо них (ФК-2); здатність використовувати комп'ютери для логістичного дослідження та отримання додаткової інформації (ФК-8); здатність до представлення своїх економічних аргументів, за допомогою відповідних позначень та висновків щодо них з точністю та чіткістю (ФК-10); здатність використовувати системний підхід до вивчення структури та поведінки економічних систем з метою здійснення їх об'єктно-орієнтованого моделювання (ФК-12). Також незрозумілим є те, яким чином ОК може забезпечуватися досягнення таких ПРН як: ПРН2 Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем. ПРН6 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. ПРН12 Аналізувати структуру ринку праці, зайнятості та безробіття. ПРН13 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери,
--	--	---	--	--

				розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності. ПРН14 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. На нашу думку доцільно за рахунок цієї ОК збільшити обсяг дисциплін за вибором студента, а педагогічну практику перенести до блоку універсальних навичок науковця як складової освітньо-наукової програми, що визначається пунктом 27 «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого Постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261, якщо у перспективі планується підготовка здобувачів ступеня доктора філософії. Необхідно зосередити свою увагу на чіткому описі предметної області ОП відобразивши об'єкти вивчення, цілі навчання, теоретичний зміст предметної області, методи, методики та технології навчання, інструменти та обладнання. У пункті профілю ОП «Придатність до працевлаштування» потребує обґрунтування, яким чином випускники ОП «Міжнародна комерція» можуть обіймати посади у банківських установах, у відділах міжнародних розрахунків, валютних і кореспондентських операцій, здійснювати діяльність пов'язану з митницею, міжнародними перевезеннями, укладанням міжнародних договорів та контрактів, у спеціалізованих фінансових установах, які представляють інтереси іноземних інвесторів, товаровиробників, якщо у переліку освітніх компонент відсутні дисципліни, які б
--	--	--	--	---

				забезпечували формування таких компетентностей. Пропонуємо після чіткого опису предметної області ОП навести перелік первинних посад відповідно до професійних назв робіт за Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» та, зокрема, International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO - 08), які можуть займати випускники цієї ОП. Зафіксовані в ОП фахові компетентності зосереджені на опануванні питань пов'язаних скоріше зі спеціальністю 051 «Економіка», а саме: економікою на мікро-, макро- та світовому рівні (ФК-1); формулюванні і розвитку логічних економічних аргументів (ФК-2, ФК 10), економічних моделей (ФК 5,6), економічних процесів і явищ (ФК 11), економічних систем (ФК 12). ПРН зосереджені на вміннях пов'язаних із економічною термінологією, базовими концепціями мікро- та макроекономіки (ПРН1), економічною наукою, особливостями функціонування економічних систем (ПРН2), економічними агентами (ПРН3), розвитком економічної науки (ПРН5) тощо. Практичні навички з предметної області зосереджені на таких програмних результатах навчання: розраховувати економічні показники (ПРН11), структурі ринку праці, зайнятості та безробіття (ПРН12), державному регулювання соціально-економічних і трудових відносин (ПРН13). Зазначені у ОП компетентності не пов'язані із ПРН, у матрицях відповідності компетентностей та ПРН компонентам освітньої програми, не відображена інтегральна компетентність. Потребує
--	--	--	--	---

				перегляду зміст матриць, їх не відповідність навчальному плану, зокрема, атестація виведена із переліку і не відображена у матрицях Потребує доопрацювання структурно-логічна схема підготовки фахівців у вигляді логічних зв'язків дисциплін між семестрами. Враховуючи вищезазначені недоліки та їх вплив на критерій 4, вважаємо, що структура та зміст освітньої програми відповідає рівню Е, однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В	У ДВНЗ «УжНУ» розроблені та оприлюднені на офіційному сайті правила прийому, переведення, поновлення та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. Вони є чіткими та зрозумілими для здобувачів вищої освіти. Посилання на програму додаткового вступного випробування за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність” не активне, що унеможливорює факт ознайомлення абітурієнтів, які вступають на ОП “Міжнародна комерція” з методикою проведення та критеріями оцінювання. Згідно	Рівень В	

		Додатку 3 Правил прийому до ДВНЗ «УжНУ» у 2019 р. ОС «Бакалавр» за ОП «Управління персоналом та економіка праці» є спорідненою для здобуття ОС «Магістр» за ОП «Міжнародна комерція» та не потребує додаткового вступного випробування». Експертна група рекомендує при вступі на ОП «Міжнародна комерція» на базі ОС «Бакалавр» за ОП «Управління персоналом та економіка праці» ввести додаткове вступне випробування. Також рекомендує розглянути та затвердити нормативний документ щодо визнання результатів неформальної освіти в ДВНЗ «УжНУ». У ДВНЗ «УжНУ» забезпечений прозорий та рівноправний доступ до Правил прийому абітурієнтів, які бажають навчатися за освітньою програмою «Міжнародна комерція». Водночас є зауваження до організації конкурсного відбору	
--	--	---	--

		за не спорідненими освітніми програмами, а також відсутності процедур врахування результатів неформальної освіти, на що вже зараз є попит від здобувачів вищої освіти. Загалом по критерію є відповідність, а зазначені недоліки не потребують значного часу на виправлення.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В	В освітньому процесі за ОП «Міжнародна комерція» застосовується метод дистанційного навчання для певних випадків, пов'язаних з хворобою студентів, інших поважних обставин. Рівень задоволеності студентів вивчається через анкетування, яке проведено двічі на рік, що підтверджується позитивними результатами анкетування. Всі Робочі програми з дисциплін оприлюднюються на сайті університету. Викладачі кафедри брали участь в міжнародному проекті: Програма TEMPUS (530429-TEMPUS-1-2012-1-UK- TEMPUS-JPHES. За результатами участі на економічному факультеті була створена «Інноваційнійна лабораторія»,	Рівень Е	У звіті експертів зазначено, що «Аналіз фактичних робочих програм дисциплін за затвердженою ОП «Міжнародна комерція» (Протокол Вченої ради ДВНЗ «УжНУ №6 від 21.06.2018 р.), вказує на те, що вони не відповідають результатам навчання, визначених чинним Стандартом МОНУ для другого рівня (магістр) спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». На момент започаткування ОП «Міжнародна комерція» існував проєкт МОНУ для другого рівня (магістр) спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», однак, судячи із поданої на акредитацію ОП, розробники його не брали до уваги. Разом з тим, 10 .07 2019 року цей стандарт був затверджений, однак знову не був врахований з метою перегляду та удосконалення ОП, що розглядається. Хоча у звіті експертів зазначено, що у період з 27-29 листопада 2019 р. ЗВО був розроблений проєкт нової освітньої програми «Міжнародна комерція», який відповідає Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та

		розроблено нову дисципліну «Інноваційний розвиток підприємства». Перспективний попит на навчання за ОП «Міжнародна комерція» пов'язаний з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, передусім, завдяки наявності відповідної організаційної бази, що дозволяє організувати набір, супровід, реєстрацію іноземних громадян для навчання в Україні. Виконання спільних наукових проектів відбувається в рамках договорів-співдружності з закордонними університетами. Для досягнення програмних результатів навчання необхідно обговорити та затвердити поданий проект ОП «Міжнародна комерція», розробити Робочі програми для визначених дисциплін з корелюванням результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання (за чинним Стандартом); запровадити новітні методи навчання, зокрема контекстне, імітаційне та модульне з використанням програмного забезпечення щодо розрахунків ризиків	біржова діяльність» в рамках якої відбувається реалізація ОП «Міжнародна комерція». Але доступ до цієї інформації відсутній. За відсутності у переліку нормативних документів на сайті Університету https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/450 Положення про робочу навчальну програму пропонуємо скористатися рекомендаціями наданими МОН у Додатку 1 до листа від 09.07.2018 Про рекомендації з навчально-методичного забезпечення і врахувати наявні недоліки, які потребують виправлення: а) робочі програми не узгоджені із матрицями в описі ОП https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/21751; б) програма переддипломної практики за ОК10: містить рекомендації для проходження практики для фінансистів, проте тут необхідно поновити список рекомендованої літератури, не використовувати джерела 10-15 річної давнини) в) методичні рекомендації до виконання краще кваліфікаційної роботи розраховані одночасно і для бакалавра і для магістра, що на нашу думку не може бути прийнятним. У вступній частині і по тексту методичних рекомендацій наявні посилання на дипломні роботи за спеціальністю «фізична реабілітація» (стор.5, 6,7); що не відповідає спеціальності та назві ОП, що акредитується. По тексту наявні некоректні терміни «магістрант»; рекомендовані джерела в кінці методрозробки 10,15 та 19 річної давнини і стосуються науково-дослідної роботи;
--	--	--	--

	митного та логістичного оформлення товарів, кейсів практичних, ситуаційних та лабораторних завдань з розрахунковими та експериментальними дослідженнями об'єктів та предмету експортно-імпортних операцій, а також таких форм як диспути та дискусії з обговоренням варіативності компонентів. Описати в Робочій програмі систему оцінювання в балах кожного виду робіт (контрольна модульна робота, виступ, індивідуальне завдання, розв'язання завдання, залік, іспит тощо) у межах окремих освітніх компонентів. Посилити практику проведення семінарів та круглих столів з представниками підприємств за спеціальністю для обговорення спільних проектів, бізнес-кейсів, кейсів ділового спілкування, етики поведінки та ведення соціально-відповідального бізнесу з залученням магістрів ОП. Поглибити практику адресного підвищення кваліфікації НПП в міжнародних компаніях, на підприємствах-партнерах. ОП «Міжнародна	г) дисципліна Електронна комерція відсутня у звіті про самоаналіз і у табл 3 д) навчальним планом передбачено комплексний атестаційний екзамен, але відсутня програма цього виду атестації; е) наявні окремі невідповідності змісту РП ОК зі змістом ОП (стосовно передумов вивчення дисципліни, структуро-логічною схемою тощо), зокрема, дисципліна «Регулювання спорів в міжнародній комерції». При розробці навчально-методичного забезпечення ОП наявні некоректні запозичення методичних матеріалів інших розробників. В ОП «Міжнародна комерція» у п. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення наявне посилання на розміщення освітніх програм http://www.uzhnu.edu.ua, яке є не коректним. Пропонуємо підняти питання про створення на сайті університету окремої вкладки «Освітні програми», де б розміщувалася інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК та надати доступ до цієї інформації студентам, роботодавцям, академічній спільноті. Вважаю, що перераховані недоліки є суттєвими, але такими, які можна усунути протягом одного року.
--	---	---

		комерція» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Зазначені недоліки потребують виправлення впродовж 1 року.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В	ДВНЗ “УжНУ” серйозно підходить до питання забезпечення об’єктивності екзаменаторів. Розроблена чітка та зрозуміла процедура запобігання академічній не доброчесності. Потребує деталізації система оцінювання результатів навчання за темами дисциплін освітньої програми з чітким виокремленням ваги балів за виконані завдання в поточному контролі. ОП “Міжнародна комерція” та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Зазначені недоліки не потребують значного часу на виправлення.	Рівень В	
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В	НПП кафедри економічної теорії має високу академічну та професійну кваліфікацію, що забезпечує досягнення визначених та перспективних цілей ОП та програмних результатів навчання. Під час добору викладачів для	Рівень В	

		забезпечення викладання дисциплін ОП «Міжнародна комерція» кафедра економічної теорії у своїй діяльності керується Положенням відділу кадрів ДВНЗ «УжНУ». Заклад вищої освіти працює з роботодавцями щодо організації та реалізації освітнього процесу шляхом організації Ярмарок-вакансій, Ярмарок-кар'єри, практики, рецензування навчальної та методичної літератури, обговорення спільних проектів. Викладачі беруть участь у семінарах, конференціях, тренінгах УжНУ, преміюються за наукові статті, які розміщені в базах даних Scopus та Web of Science, проходять різні форми підвищення кваліфікації та стажування в інших ЗВО. В ЗВО діє система заходів стимулювання розвитку викладацької майстерності науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ», вона передбачає матеріальне та професійне заохочення і регламентується нормативно-правовою базою. Відсутні стажування та		
--	--	--	--	--

		підвищення кваліфікації НПП, що забезпечують реалізацію ОП «Міжнародна комерція» в провідних ЗВО України та за кордоном з метою вивчення кращих практик та досвіду викладання дисциплін, логічної побудови ОП. Відсутнє врахування наукових публікацій за напрямом ОП під час проходження по конкурсу, матеріального заохочення і визначення рейтингу викладача. Відсутній перелік публікацій викладачів у Звіті. ОП «Міжнародна комерція» та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію. Зазначені недоліки не потребують значного часу на виправлення.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В	ДВНЗ «УжНУ» забезпечує безоплатний доступ здобувачів вищої освіти за ОП до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО, які потрібні для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми. Для соціальної, психологічної підтримки здобувачів з	Рівень В	

		особливими освітніми потребами при ДВНЗ «УжНУ» створений Спеціальний навчально-реабілітаційний відділ супроводу здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами. Наявний аудиторний фонд не в повній мірі використовується для навчального процесу за ОП «Міжнародна комерція» Рекомендовано: інтенсивно залучати навчально-наукову інноваційну лабораторію «Іннолаб» та інноваційний тренувальний клас у навчальний процес (проведення кейсів, імітаційно-ігрового моделювання тощо) з метою посиленої практичної підготовки здобувачів; продовжити роботу щодо поповнення бібліотечних фондів як електронними, так і друкованими виданнями за ОП «Міжнародна комерція». Загалом матеріально-технічного забезпечення за даною ОП є достатнім для реалізації цілей та програмних		
--	--	---	--	--

		результатів навчання, а їхня якість є високою. Знайдені недоліки є такими, що можуть бути усунені за короткий проміжок часу.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В	Наявність ознак присутності культури якості в університеті. Розроблене Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ "УжНУ". Система анкетування випускників знаходиться у стані розпрацювання. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми в ДВНЗ «УжНУ» підтримується на достатньому рівні. Знайдені недоліки є такими, що можуть бути усунені за короткий проміжок часу.	Рівень В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В	У закладі вищої освіти системно забезпечується прозорість та публічність. У період з 27-29 листопада 2019 р. ЗВО був розроблений проєкт нової освітньої програми «Міжнародна комерція», який відповідає Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в рамках	Рівень В	

		якої відбувається реалізація ОП «Міжнародна комерція». Виявлені факти неробочих посилок на нормативні документи. Відсутнє посилання на проєкт ОП «Міжнародна комерція», який затверджений протоколом №6 від 21.06.2018 р. Вченою радою ДВНЗ «УжНУ» та на таблиці з зауваженнями чи доповненнями від зацікавлених стейкхолдерів відповідно цією ОП. Загалом прозорість та публічність в ДВНЗ «Ужгородський національний університеті» є забезпеченою та підтримується на достатньому рівні. Знайдені недоліки є такими, що можуть бути усунені за короткий проміжок часу.		
Критерій 10. Навчання через дослідження	X	X	X	X

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Для усунення виявлених під час акредитації недоліків необхідно:
1. Необхідно привести зміст ОП «Міжнародна комерція» у відповідність до чинного Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» від 10.07.19 р. Рекомендовано: провести аналіз найкращих вітчизняних і закордонних практик у процесі формулювання цілей і ПРН ОП та забезпечити процедуру реального залучення здобувачів та роботодавців, академічної спільноти до процесу формулювання цілей і ПРН ОП, з обов'язковим документуванням поданих та врахованих пропозицій. 2. Пропонуємо відповідно листа МОН України № 1/9-377 від 05 червня 2018 року «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм» на титулі ОП не відображати спеціалізацію «Міжнародна комерція» до моменту внесення її до єдиної бази даних запроваджених закладами вищої освіти спеціалізацій, а залишити ОП «Міжнародна комерція» 3. У профілі ОП у пункті «Термін дії освітньої програми» необхідно позначати номер і дату сертифікату, а не обмежуватися фразою «Відповідно до терміну дії сертифіката про акредитацію». 4. За посиланням, наведеним у самоаналізі, наявні правила прийому 2019 року (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/master_degree), правила прийому 2018 відсутні навіть у архівних файлах, варто усунути цей недолік. 5. Вкладка «Додаткові фахові випробування спец 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» неактивна : https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/5576: необхідно усунути цей недолік. 6. Потребує обґрунтування причини обрання до Програми фахових випробувань 2019 року для цієї ОП таких дисциплін: «Фізіологія і психологія праці»; «Менеджмент»; «Економіка праці й соціально-трудові відносини»; «Економіка підприємства». . 7. Рекомендуємо розробити та затвердити нормативний документ щодо визнання результатів неформальної освіти в ДВНЗ «УжНУ». 8. Окрему увагу варто приділити запровадженню новітніх методів навчання, зокрема контекстного, імітаційного та модульного з використанням програмного забезпечення щодо розрахунків ризиків митного та логістичного оформлення товарів, кейсів практичних, ситуаційних та лабораторних завдань з розрахунковими та експериментальними дослідженнями об'єктів та предмету експортно-імпортних операцій, а також таких форм як диспути та дискусії з обговоренням варіативності компонент. 9. Розширити практику проведення семінарів та круглих столів з представниками підприємств за спеціальністю для обговорення спільних проєктів, бізнес-кейсів, кейсів ділового спілкування, етики поведінки та ведення соціально-відповідального бізнесу із залученням магістрів ОП. 10. Розробити механізм забезпечення зв'язку навчання, викладання та наукових досліджень в межах ОП з інтернаціоналізацією діяльності університету. Залучати здобувачів вищої освіти до реалізації наукових тем кафедри, участі їх у програмах міжнародного обміну, міжнародних проєктах. 11. Активізувати роботу викладачів, які забезпечують освітній процес ОП «Міжнародна комерція» для написання підручників, навчальних посібників, наукових статей у фахових виданнях комерційного спрямування

12. В проєктах нормативних документів УжнУ : «Положення про Атестацію здобувачів вищої освіти» та «Екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 519/01 -17 від « 04 » березня 2015 р (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>); «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті», затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. відсутні процедури вирішення конфліктних ситуацій та механізми оскарження процедури проведення контрольних заходів на даній ОП. Рекомендовано або доповнити існуючі документи відповідними розділами або розробити «Положення про вирішення конфліктних ситуацій» та механізм оскарження процедури і результатів проведення контрольних заходів в університеті

13. Розглянути можливість стажування та підвищення кваліфікації НПП, що забезпечують ОП «Міжнародна комерція» в провідних ЗВО України та за кордоном з метою вивчення кращих практик та досвіду викладання дисциплін, логічної побудови ОП.

14. Передбачити врахування наукових публікацій за напрямом ОП під час обрання на посаду за конкурсом, матеріального заохочення і визначення рейтингу викладача. Доцільно посилити роботу із заповнення університетського депозитарію науковими працями співробітників кафедри.

15. Забезпечити дієвий механізм протидії порушенням академічної доброчесності шляхом включення до проєкту Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>) вимоги перевірки на плагіат наукових публікацій та методичних розробок НПП перед їхнім затвердженням для унеможливлення методичних розробок від некоректного запозичення матеріалів інших авторів.

16. Рекомендовано: інтенсивно залучати навчально-наукову інноваційну лабораторію «Іннолаб» та інноваційний тренувальний клас у навчальний процес (проведення кейсів, імітаційно-ігрового моделювання тощо) з метою посиленої практичної підготовки здобувачів; продовжити роботу щодо поповнення бібліотечних фондів як електронними, так і друкованими виданнями за ОП «Міжнародна комерція».

17. Пропонуємо для допомоги здобувачам вищої освіти та досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання розмістити навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОП «Міжнародна комерція» другого (магістерського) рівня в електронному репозиторії ДВНЗ «УжНУ» (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>) та на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» Moodle (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua>).

18. Запровадити процедуру моніторингу та аналізування задоволеності студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОП «Міжнародна комерція» освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою.

19. Завершити розробку системи анкетування випускників для отримання інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

20. Розробити процедуру періодичного перегляду ОП «Міжнародна комерція» із реальним залучення студентів, роботодавців та НПП до забезпечення якості освіти за даною ОП з'ясувати, яким є механізм залучення академічної спільноти у процедурах внутрішнього забезпечення якості за даною ОП.

21. Переглянути нормативні документи ЗВО, зокрема, Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсів) екзаменів і заліків в ДВНЗ «УжНУ» №698/01-17 від 08.05.2015 р. на предмет застарілої термінології: «кредитно-модульна система організації навчального процесу» (скасована наказом Міністерством освіти і науки

України від 17.09.2014 р. № 1050), «державний екзамен», вилучити з документів терміни, що не відповідають чинному законодавству («магістрант»).

22. Провести ревізію усіх розроблених, або таких, що перебувають у стані розробки нормативних документів ДВНЗ «УжНУ» та методичних матеріалів на предмет використання термінології передбаченої чинним законодавством.

23. Необхідно уніфікувати варіанти назв кафедри на сайті УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/economics-interpolit>, де вона позиціонується як кафедра «Економічної теорії», та на <https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=10>, де вона позиціонується як кафедра «Економічної теорії та менеджменту».

Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<> акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

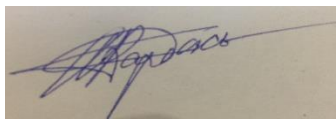
<> акредитацію ОП

<+> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

<> відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР 07

А.В. Бардась